

Projecte de Direcció

ESCOLA RIERA DE RIBES

Proposta de BELÉN JAIME MANZANA

2017/2021

Aquest projecte de direcció és el resultat d'una història d'un grup de mestres que van viure i van creure en la nova reforma d'educació dels anys 80.

És gràcies a aquestes persones i a totes les que han anat passant des de tots els estaments de la comunitat educativa que avui podem fer aquest document.

Vull agrair als que van ser-hi, als que hi són i als que hi seran, la oportunitat de presentar aquesta proposta amb continuïtat amb la línia d'escola, fent possible "una altra escola", una escola per a tothom.

INDEX

- **Introducció.....3**
- **Diagnosi actual del centre.....4**
 - Descripció del centre
 - Ideologia
 - DAFO
- **Objectius a assolir per la millora dels resultats educatius.....8**
 - Millora de la cohesió social
 - Millora dels resultats educatius
- **Estratègies i línies d'actuació previstes.....10**
 - Les persones
 - Organització
 - Avaluació
 - Disseny curricular: Concreció pràctica del projecte
- **Indicadors i mecanismes pel retiment de comptes.....21**
 - Indicadors per la millora de la cohesió social
 - Indicadors per la millora dels resultats educatius
- **Tancament.....23**
- **Bibliografia.....24**

Introducció

Aquest Projecte de Direcció és una proposta de continuïtat del treball que vam iniciar com a Equip Directiu el curs passat amb molta il·lusió sobretot en sentir el recolzament que ens ha anat donant la comunitat educativa de l'escola. Té el seu inici al mes de juliol de 2016 moment en què se'm nomena com a nova direcció amb caràcter extraordinari per al curs 2016-2017.

Aquest document que teniu a les vostres mans us presenta la idea de centre que hem tingut fins ara i dels principis que el sustenten. Pretén ser una continuïtat d'aquest, sempre adaptant-lo a les noves realitats socials i culturals en què vivim, tenint en compte les necessitats de tots els estaments que convivim a l'escola i amb l'entorn del poble.

Les persones precursors d'aquest projecte, han compartit la idea d'una funció directiva distribuïda com a element dinamitzador,

encaminat a la consecució d'una organització creativa, dinàmica i flexible per tal d'esdevenir una organització que aprèn.

Entenem l'escola com un sistema on cada individu de la comunitat educativa -alumnat, professorat i famílies- fa que l'escola creixi com a institució. Aquesta idea posa l'èmfasi en el valor de cadascú, per la seva diferència i singularitat, i en el talent de cada persona que es posa a disposició d'un projecte comú, per a la millora de la institució i, sobretot, per poder-nos enriquir individual i col·lectivament. Fent això, fem que l'escola sigui una organització intel·ligent, capaç d'avançar i adaptar-se als canvis constants dels nous models socials. Anem cap a un disseny d'escola que sigui adaptatiu, permeable i reflexiu, capaç de moure's en l'aprenentatge permanent per a la millora.

Diagnosi actual del centre

Descripció del centre

L'escola Riera de Ribes és una escola pública de Sant Pere de Ribes que centra els seus esforços en millorar els aspectes innovadors existents i, sobretot en veure com es concreten i s'ajusten amb coherència i continuïtat en tot el projecte. El centre ofereix educació infantil i primària i, per tant, l'alumnat té entre 3 i 12 anys. L'escola és de dues línies amb el corresponent equip de mestres tutors, especialistes i una USEE-C (Unitat de Suport a l'Educació Especial- Clínica).

Amb la definició d'escola catalana, arrelada al poble i amb la participació de tota la comunitat educativa (mestres, personal no docent ,famílies i alumnes) l'escola està identificada amb la cultura pròpia de Catalunya i és transmissora de valors de convivència i de respecte per totes les cultures. El centre es compromet en l'educació com a eina d'emancipació personal i de millora de la societat.

La llengua catalana, com a llengua pròpia de l'escola, és la vehicular i d'aprenentatge. El centre en potencia l'ús comunicatiu i funcional, alhora que vetlla pel coneixement i domini de totes les llengües curriculars. L'escola aposta per l'ús de la llengua estrangera en tota l'escolaritat (des de P3 fins a 6è).

Els alumnes tenen l'oportunitat d'interaccionar en diferents contextos en els quals el mateix marc d'actuació potencia que cadascú es pugui reconèixer en la pròpia capacitat d'aprendre. Aquestes situacions que succeeixen de manera quotidiana fonamenten una determinada manera de fer que constitueix la nostra singular cultura de centre.

Actualment, el nostre **marc d'actuació** promou la:

- Intervenció en diferents contextos on cadascú es pot reconèixer la pròpia capacitat d'aprendre.
- Construcció de xarxes de relació, col·laboració i intercanvi entre el dins i el fora de l'escola.

- Voluntat de millora en els diferents àmbits que configuren la cultura de l'escola des del valor de cadascú i els rols que pot desenvolupar.
- Resolució de situacions del món real amb la intenció de reflexionar sobre els sabers i el mateix procés d'aprendre a partir d'itineraris cognitius diversificats tenint en compte els interessos, els processos i els ritmes de cadascú.

Aquest any l'Escola Riera de Ribes celebra els 15 anys, un moment per a mirar enrere i fixar-nos en la trajectòria que hem fet. Al llarg d'aquest anys hem anat construint un projecte educatiu singular i innovador, fonamentat en quatre eixos: la ideologia, les persones, l'avaluació i l'organització. Fruit d'un procés evolutiu necessari, hem anat creixent i madurant amb la intenció d'adaptar-lo als nous temps i de fer possible que el centre esdevingui una escola per a tothom. En aquest camí, hem anat cercant les maneres d'organitzar-nos i de gestionar-nos que acompanyessin en cada moment les necessitats del centre, des de la coherència i la voluntat de millorar.

Ideologia

Des d'uns inicis ens ha interessat conèixer com aprenen les persones des de les diferents teories del coneixement. Les nostres pràctiques primer es centraven en els processos d'aprendre i de construcció del coneixement, entenent el currículum des de la gènesi de les àrees i des de les teories del coneixement. Aquesta concepció del currículum ens ha permès treballar per competències. L'escola ha anat creant contextos de treball en els que la comunicació és una eina fonamental per interpretar i comprendre el món. Partir de situacions reals i complexes en les que hem de mobilitzar diferents sabers per entendre-les i comprendre-les, ens va ajudar a donar sentit al que han d'aprendre els nostres alumnes.

El següent pas va ser incorporar el contrast i la reflexió en els processos d'aprendre. Aprendre dels altres i amb els altres per fer-se conscients del què fan, del què saben, de com ho fan, de com ho saben i perquè.

Ara, hem inclòs la idea de la personalització de l'aprenentatge: adaptant l'ensenyança als ritmes, processos, interessos i opcions d'aprenentatge de l'alumnat. Ens ha suposat promoure en l'alumnat la construcció de trajectòries individuals d'aprenentatge que considerin el re-coneixement, la reflexió, la revisió i la reconstrucció.

Així doncs, l'escola es fonamenta en set idees clau, perquè sabem que les persones aprenem més i millor quan:

- ens plantejem reptes que ens preocupen o ens interessin resoldre per a la vida de les persones;
- actuem amb els altres, a partir de les reflexions dels altres i pels altres, creant la cultura del valor de la comunicació per a la millora;
- utilitzem els sabers com a eina per a comprendre i resoldre, fent i reflexionant sobre el què fem per a ser competents a la vida;
- actuem en situacions del món real, des de la complexitat, que permeten fer-se preguntes sobre el món per a satisfer el desig de comprendre'l;

- actuem en situacions amb sentit, en un context d'ús i controlable. Creiem en un infant com a individu capaç, fort, comunicatiu, amb desig d'aprendre, independent, amb criteri, amb idees pròpies i reflexiu. Creiem en un mestre capaç d'actuar d'acord amb el sentit dels sabers, capaç de controlar l'accés dels alumnes al sentit de les accions de l'aula;
- potenciem el valor de les idees de les persones com un llegat de l'herència cultural
- donem valor al fet de sentir-nos que pertanyem a una comunitat.

A continuació hi ha l'anàlisi actual del centre per poder afrontar les amenaces, aprofitar les oportunitats, corregir les debilitats i mantenir les forteses.

DAFO

FORTALESES

- F.1 Projecte clar i fort.
- F.2 La formació de qualitat de l'equip docent.
- F.3 Implicació i compromís del professorat.
- F.4 Optimització dels recursos humans i materials.
- F.5 Coneixement dels mecanismes que ens permeten la personalització dels aprenentatges.
- F.6 La cultura del centre basada en els valors de la comunitat educativa (compartir, pertinença, confiança, respecte, equitat, saber estar, la diferència)
- F.7 Prestigi públic del centre.

DEBILITATS

- D.1 Desactualització de la base documental del centre. Els documents actualitzats existents, estan repartits en annexos de diferents documents.
- D.2 Eines d'avaluació poc útils
- D.3 Imatge corporativa del centre poc potenciada que deriva en la poca presència a la xarxa educativa.
- D.4 Poca autonomia en demanar el perfil professional que necessita el projecte.
- D.5 Poc temps per a la gestió dels recursos informàtics.

AMENACES

- A.1 La complexitat del centre
- A.2 La propietat pública de l'edifici (espais)
- A.3 Viure sota el concepte de societat líquida. La dificultat de donar resposta a la immediatesa i incertesa.
- A.4 Manca de reconeixement institucional com a projecte innovador.

OPORTUNITATS

- 0.1 El valor de la diferència com a enriquiment de la comunitat. Diversitat d'alumnat i famílies
- 0.2 Reconeixement del projecte d'escola per part d'alguns col·lectius.
- 0.3 Vinculació a projectes i formacions de diferents institucions.
- 0.4 Situació geogràfica i entorn de l'edifici.
- 0.5 Obertura a la relació amb les associacions i entitats del poble.
- 0.6 La confiança de la comunitat educativa en el projecte de centre.
- 0.7 El moment social de repensar noves estructures educatives.
- 0.8 La plantilla estable.

Objectius a assolir per la millora dels resultats educatius

Millora de la cohesió social

L'autonomia en la gestió i presa de decisions és fonamental per ajustar-se a les necessitats de la comunitat educativa. Ens proposem la millora en la formació conjunta per arribar a una escola inclusiva sense barreres de cap mena.

Les estratègies que volem emprar ens ajudaran a consolidar i progressar en la idea del lideratge distribuït des del lloc que ocupa cadascú i el rol que hi desenvolupa, per anar creant vincles i nusos de diferents mides segons la importància dels temes en la responsabilitat de cada moment. A la vegada hem de continuar millorant en les eines de la participació en col·laboració. Ens agradaria compartir la idea d'infant i adult per ajustar les intervencions amb coherència pel qui ho rep, des del concepte de confiança en la responsabilitat d'ambdós.

Seguirem a la recerca de mecanismes que assegurin la formació compartida i que facilitin la comunicació amb les famílies i entre els professionals. Cal tendir a crear espais de conversa on es pugui debatre, compartir i escoltar per tenir en compte les idees i les necessitats en la presa de decisions.

Pel que fa a la millora de la **cohesió social** els objectius a assolir són:

- Ajustar la gestió organitzativa i pedagògica del centre per part d'un equip ampli i flexible des de la idea del lideratge distribuït.
- Millorar la comunicació interna i externa potenciant la implicació de tots els estaments de la comunitat educativa en la responsabilitat de cadascú.
- Formar part del moment social actual que repensa noves estructures educatives a partir del compartir i participar en formacions, intercanvis, xarxes, debats...
- Potenciar el valor de la diferència com a enriquiment de la comunitat i com a referent imprescindible del projecte d'escola.

Millora dels resultats educatius

El centre es proposa la millora de les estratègies i els recursos per atendre el currículum des de la globalització, treballant en l'ús de les competències clau (especialment les comunicatives i matemàtiques).

Les estratègies que volem emprar ens ajudaran aconseguir infants capaços de conèixer, comprendre i intervenir en el món que ens envolta i en la cultura que estem immersos, des de la idea de la diferència com a font d'enriquiment, la globalització i la complexitat de la realitat. Això es concreta en l'organització del centre en diferents estratègies que permeten l'ús funcional i reflexiu de les competències clau en projectes d'aula, racons de lliure circulació, tallers, conferències, xarxa d'itineraris personals,... En l'actualitat és fonamental obrir-se al món i a les diferents cultures. Cal prioritzar l'ús de les estratègies en els nous llenguatges.

Seguirem elaborant els documents base sobre els diferents models d'ús de les competències, referents a l'aprenentatge i a l'avaluació,

que doni cos al projecte globalitzador. Pel que fa a la millora dels **resultats educatius**, els objectius a assolir són:

- Enfortir l'equip de cicle amb la idea de codocència/multidocència i personalització dels aprenentatges, per tal que puguin desenvolupar les activitats pedagògiques en coherència amb la línia de centre.
- Consolidar la cultura avaluativa com a eina de reflexió per la millora.
- Compartir per comprendre els processos de les diferents àrees com a objecte d'estudi, per ajustar les intervencions docents.
- Reflexionar i experimentar amb la reorganització dels espais i elements escolars per tal de millorar els aprenentatges i la convivència al centre educatiu.
- Millorar l'ús, el coneixement i la dotació de les noves tecnologies.

Estratègies i línies d'actuació previstes

Les persones

L'escola sempre ha valorat la importància de cadascú, entre els membres de les famílies, de l'alumnat i dels mestres, per la seva diferència i singularitat .

Volem destacar la importància de l'equip docent i la seva formació per a la sostenibilitat del projecte d'escola. Aprenem dels altres i amb els altres i perquè considerem que la formació del mestre és a llarg termini i de continu perfeccionament, basada en la investigació sobre la nostra pràctica amb el propòsit d'entendre-la i millorar-la. Si els mestres aprenem de la reflexió de la nostra pràctica per tal de conèixer-la, comprendre-la i millorar-la, hem de tenir un temps per comunicar-nos, per explicar-nos, per observar-nos, de contrastar amb els experts, i amb els companys.

Amb els anys hem passat a apoderar a tots els mestres per tal de fer-los capaços i competents per a desenvolupar el projecte d'escola.

Fem incís en una formació contextualitzada de l'equip de mestres que atengui les necessitats de l'escola i de les persones que la formen. Entenent per formació tant l'assessorament en centre des del Pla de Formació Permanent de Zona, com l'intercanvi i visites a diferents escoles, les reunions de nivells, els cicles i els claustres de reflexió pedagògica, la implicació de membres del claustre en grups d'investigació de les universitats i del Departament d'Ensenyament i la formació interna de l'escola, així com l'assistència i participació en les formacions externes, jornades, seminaris, debats, xarxes, ponències, assessoraments, cursos d'estiu.....de temes referents i d'actualitat.

Els coordinadors pedagògics són mestres de l'escola que coneixen bé el projecte de centre i són formadors. Formen part de l'equip de Projecció Pedagògica, hi ha un a cadascun dels tres cicles, coordinant i col·laborant en: l'acompanyament dels mestres en la gestió de l'aula,

en els processos d'avaluació, en la coherència del treball curricular de centre, en proposar i planificar temes de debat al si del claustre, en incloure el nou professorat com a mestre capaç i competent en el projecte d'escola. Els coordinadors pedagògics també col·laboren atenent les necessitats de formació (internes i externes) que per nosaltres són clau, ja que acompanyen el procés d'innovació del centre.

Podem parlar d'un equip docent on cada mestre aporta el que sap i coneix, des del contrast, posant el seu talent al servei de l'equip per a fer-lo avançar i millorar. Per això és necessari un perfil docent que:

- Tingui capacitat per entomar la diferència a l'aula, planificant i coordinant estratègies a nivell de cicle.
- Estigui sensibilitzat per la millora professional
- Tingui una actitud oberta a la flexibilització horària
- Sigui capaç de gestionar de manera positiva la incertesa que suposa un dia a dia flexible.

- Tingui capacitat per gestionar els infants fora de l'aula (sortides i colònies)
- Tingui la disposició i interès d'empatitzar amb els altres
- Tingui disposició i interès en formar part de grups d treball del ICE i/o en xarxes de les quals l'escola en forma part.
- Tingui una actitud i una mirada de pedagogia sistèmica per gestionar el infants i les seves famílies.
- Tingui experiència en metodologies innovadores i enfocament globalitzador de les àrees.
- Estigui format en llengua estrangera (anglès) amb Aprenentatge integrat de contingut i llengua estrangera (AICLE).

L'organització

La nostra intenció sempre ha estat trobar un model d'organització prou flexible que ens permeti adaptar-nos als temps i als moments que viu l'escola, i a la vegada que sigui sostenible. Aquest model es caracteritza per cercar la iniciativa, l'autonomia i el compromís dels mestres per a que facin seus els projectes. Volem apoderar des de la confiança, la creativitat i la visió compartida. Una organització que faciliti la qualitat de l'acció de tothom. Un sistema que no depengui d'un punt central sinó que sigui capaç de connectar tots els punts que siguin centre de decisió, amb una funció clara pel què fan i pel què aporten. Una organització que doni confiança a qui pren la decisió des del lloc que ocupa i des del desenvolupament del seu rol segons la responsabilitat que tingui en el sistema.

L'assignació de responsabilitats de coordinació en el centre, tal com recull les indicacions d'inici de curs de gestió de centres, està orientada a garantir el següent:

- El desenvolupament del PEC. Conèixer la realitat del centre des de tots els cicles per dur una coordinació més apurada, efectiva i consolidada.
- La coherència dels enfocaments metodològics, de les concrecions i programacions curriculars i materials didàctics. Escolta, recull i canalitza les dinàmiques de l'equip de cicle.
- La qualitat en els procediments i els criteris d'avaluació. Aconseguir fer uns cicles més pedagògics segons les necessitats que sorgeixin.
- El treball en equip dels docents i de la resta de personal de la comunitat escolar i educativa.
- El suport als docents de nova incorporació.
- L'ús eficient dels recursos, les instal·lacions, les aules i els materials específics.
- Mantenir bona comunicació entre el cicle i l'Equip de Projecció Pedagògica.

Conscients de la importància de l'organització i del seu lideratge, hem evolucionat des d'una gestió més institucional, on el lideratge era entès des de la verticalitat, a un model de gestió més horitzontal. Ara ha pres força la idea de lideratge distribuït que es concreta en els següents equips:

Equip	Finalitat
Directiu	És l'òrgan col·legiat que coordina l'acció global de tota l'Escola, dóna cohesió i continuïtat a l'acció educativa realitzada pels mestres en les diferents etapes des de l'organització, direcció i coordinació. Vetlla per la difusió i el desenvolupament del projecte pedagògic de centre per avançar cap a la millora en els aprenentatges.
Projecció Pedagògica	És un equip de debat i presa de decisions que acompanya el desenvolupament de l'exercici de responsabilitat de la direcció. Format pels mestres coordinadors pedagògics i organitzatius dels cicles, l'equip diversitat, equip TAC, i representant del Consell Escolar. És l'equip que recull, canalitza, escolta, debat les dinàmiques de l'equip docent i gestiona les actuacions que se'n deriven. Donant cabuda a la participació directa de l'equip docent en la gestió del centre des de les idees del lideratge distribuït. També és l'equip que recull tot el que es deriva de les formacions externes i internes del centre. Pensa, coordina i organitza la gestió pedagògica del centre.
Educatiu del Consell Escolar	Representa i porta la veu del claustre de mestres en el Consell Escolar i després fa el retorn dels acords del Consell Escolar a tot l'equip docent.
Diversitat	L'equip que coordina i planifica els diferents serveis externs i interns per tal de garantir la inclusió de tots els infants des de la perspectiva global del centre i per la millora en les seves dificultats.
TAC	Organitza i coordina els serveis, gestiona els recursos tecnològics, els manté al dia i vetlla perquè esdevinguin un recurs més de la comunitat educativa.

Consell Escolar

Els objectius del Consell Escolar, així com el totes les comissions que en el seu sí s'han creat, són les que marca la Llei educativa. Tot i així, en el nostre centre cada any validem aquest òrgan perquè no només sigui de consulta, sinó que sigui el màxim òrgan on es prenguin les decisions representades per tots els estaments de la comunitat educativa (direcció, professorat, AMPA, Ajuntament i personal no docent) treballant de manera compartida i com a principal motor de l'activitat del centre.

Les comissions mixtes (famílies i mestres) són grups de treball que depenen directament del Consell Escolar. Aquestes comissions són oportunitats que ofereix l'escola per a què els diferents estaments de la comunitat educativa puguin participar en la millora del projecte amb l'objectiu de col·laborar, elaborar propostes, supervisar activitats que es realitzen a l'escola,...

L'avaluació

Durant aquest anys hem anat desenvolupant l'avaluació com una eina d'aprenentatge, on l'aprenent ha de ser el protagonista, donant-li l'oportunitat de compartir els criteris d'avaluació, fent-lo prendre consciència del seu propi procés d'aprenentatge i posant al seu abast l'ús de diferents eines per a aconseguir-ho.

Hem passat d'uns inicis, on tenia més pes l'avaluació formativa, a incorporar l'avaluació formadora, la qual ha passat a formar part dels processos d'aprendre de l'alumnat. En les diferents situacions d'aprenentatge els alumnes coneixen i comparteixen els criteris d'avaluació de l'activitat o processos didàctics i intervenen en la recerca de solucions per millorar del seu procés. Per a dur-ho a terme utilitzem diferents tipus d'eines: rúbriques, portafolis, converses exploratòries, comunicació de situacions, simulacions i textos reflexius (ofereixen un temps i un espai per a què el subjecte es faci càrrec dels canvis que configuren la seva pròpia història cognitiva).

També, hem anat incorporant l'avaluació en la gestió de la institució, esdevenint una eina per a la millora del projecte de centre.

La idea d'una cultura avaluativa que cal anar consolidant, respon a un patró que té el propòsit i la voluntat de poder observar les pràctiques d'aprendre que es donen en tots els àmbits del centre i incorporar les eines de diagnosi i d'anàlisi que descriuen les necessitats de cada moment. Ens referim a situacions d'observació i supervisió de diferents institucions: administració autonòmica i local, universitats, altres centres i entitats... i també a estructures internes que afavoreixen compartir i prendre distància del dia a dia.

Disseny curricular: Concreció pràctica del projecte

Els objectius que s'han esmentat abans, ens marquen el camí des d'una mirada competencial, tenint present el binomi emoció i cognició, que són inseparables. Així doncs, l'escola aposta per un disseny curricular que potencia aprendre a actuar en l'ús de les competències clau, que integren aprenentatges de diferents àmbits per resoldre situacions de naturalesa complexa, determinant aprenentatges específics de les àrees per a l'adquisició de coneixements a partir de la interacció amb els altres, amb un mateix i amb els sabers.

Quan l'activitat escolar es basa en el món real, en les relacions que es donen entre la realitat i els coneixements, amb tota la seva complexitat i sense descontextualitzar-la, des de la integració dels sabers i no des de la divisió estàndard de les disciplines, l'aprenentatge de les àrees de coneixement prenen sentit pels alumnes, de manera que les utilitzen com a eines per comprendre i per resoldre, a la

vegada que emergeix la necessitat de conèixer i aprofundir en l'àrea com a objecte d'estudi per tal de ser més competents a l'hora d'afrontar els problemes reals.

Així doncs, pensem que l'aprenentatge ha de desenvolupar competències per a la vida, de diverses tipologies de coneixements: informacions, conceptes, habilitats, actituds i valors. Aquest és el sentit que tenen els sabers a l'escola i que fa que augmenti la voluntat de voler aprendre i de voler conèixer, trobant una experiència d'aprenentatge gratificant, vivencial, propera, significativa, cooperativa i apoderadora. D'aquesta manera es dona l'oportunitat de resoldre problemes complexos perquè els infants aprenguin, tant de manera personal com col·lectiva, a comprendre i a participar en la nostra societat, donant resposta als reptes globals, capacitant-los per resoldre problemes, a partir de l'autonomia, el pensament crític i la creativitat.

Les pràctiques educatives, són generadores d'experiències d'aprenentatge que permeten el desenvolupament competencial, adquirint totes les tipologies de coneixements i fent-ho partint del coneixement científic existent de com les persones aprenen, així com generant noves evidències.

A l'escola pensem que els criteris que regulen l'activitat del centre han de ser coherents amb la manera que creiem que s'ensenya i s'aprèn. Per tant, pel que fa a la gestió del temps, les unitats temporals que organitzen la nostra estructura horària no són les assignatures sinó els projectes d'aprendre que es proposen.

A l'etapa **d'Educació Infantil**, l'horari s'estructura en dos moments: l'aula i els racons de lliure circulació. En els moments d'aula es duen a terme petits projectes vinculats a la preparació de les festes que es celebren a l'escola, als interrogants que sorgeixen en els racons de lliure circulació... Dues mestres comparteixen la tutoria dels alumnes del nivell, i també hi ha un mestre més per a poder fer diferents

agrupacions amb la intenció de poder atendre millor els ritmes, els processos i els interessos de cadascú.

Després d'esmorzar a l'aula els infants poden circular lliurement per diferents propostes de racons; també a la tarda. Hi ha una diversificació d'espais i d'opcions, tant de dins com de fora. Al matí trobem uns racons i a la tarda uns altres. Les especialitats es troben incorporades en els racons, la mestra especialista va interactuant en petits grups dins dels racons adaptant-se a la dinàmica que s'hi desenvolupa o portant a terme un espai en llengua estrangera, música, educació física o psicomotricitat.

El paper del mestres és observar quines necessitats sorgeixen, quins són els processos i ritmes d'aprenentatge, amb l'objectiu de poder intervenir per connectar els aprenentatges amb les seves experiències. Per fer-ho, el mestre adapta els objectius, els continguts i la metodologia als diferents aprenents, i acompanya l'infant fent-lo conscient i donant-li eines per iniciar nous recorreguts personals.

En el **Primer Cicle** (1r, 2n i 3r) hi ha dos moments diferenciats: Projectes i racons de lliure circulació.

Els Projectes, es donen en diferents sessions setmanals i les agrupacions són diverses i flexibles, amb alumnes d'edats barrejades o de la mateixa edat. La durada aproximada dels projectes és d'unes tres setmanes. Es treballa a partir de la resolució de situacions reals, en les que hem d'utilitzar diferents habilitats, sabers, valors, actituds i emocions per entendre-les i comprendre-les.

L'estructura i la intenció dels racons de lliure circulació és la mateixa que en l'etapa d'Educació Infantil. En aquestes edats comencem a entreveure quines són les tendències de cada alumne i a incidir més en el desenvolupament de les capacitats metacognitives que facin possible un aprenentatge més autònom i autodirigit. L'oferta de racons és diferent ja que l'edat fa que tinguin altres necessitats. Així trobem els racons de diferents àmbits curriculars (matemàtic,

lingüístic, música, artístic i plàstic, imatge, científic, humanístic, tecnològic i anglès).

A **2n cicle** (4t,5è i 6è) es dediquen tres matins a desenvolupar la xarxa d'itineraris personals amb infants de diferents edats, durant tres setmanes. Hi ha un temps inicial dedicat a generar dubtes, preguntes, interrogants... a partir de diferents sortides, llargues o curtes i de temàtiques diverses per tal d'arribar als màxims d'interessos de l'alumnat. Els infants trien de quines sortides volen extreure una o diverses preguntes interessants. Després els mestres recullen aquestes propostes i en trien nou relacionades amb diferents àmbits dels sabers (matemàtic, lingüístic, música artístic, imatge, científic, humanístic, tecnològic i anglès). Alguns exemples de preguntes interessants que van sorgir el curs passat van ser: Podríem documentar l'Escola?, Black Friday és tradició, des de quan?, Què ens amaga l'univers?, Creem melodies?, Llencem o expressem?, Parlem amb el cos? I És la mida justa? Els alumnes trien segons els seu interessos d'acord amb la família i els mestres, a quina qüestió donaran resposta. Aquesta última

tria no té perquè ser la que ells han proposat, sinó que poden tornar a triar d'entre les nou propostes la que més els interessi desenvolupar.

Al llarg de 3 setmanes, cada grup comença un procés de construcció del coneixement, en el qual hi haurà moments per a la presa de consciència de com s'aprèn, del que saben però també del que no saben, moments per a la comunicació, moments de contrast, moments de fer i de reflexionar sobre el que han fet i com ho han fet, així com també, moments en què els mestres, que controlen el currículum, fan emergir els aprenentatges claus, vetllant per l'equitat de tot l'alumnat.

Aquesta proposta que hem explicat es va repetint, de manera que cada alumne tria cinc preguntes interessants al llarg de tot el curs. Per arrodonir i fer el tancament de les 5 rodes d'itineraris personals es realitzen organitzacions en mosaic per compartir els bàsics imprescindibles del desenvolupament de les preguntes. D'aquesta

manera, cada grup d'alumnes es fa expert en el què els mestres decideixen que és important que coneguin tots els companys.

Hi ha una simulació de 30 minuts, on fan que la resta visqui l'experiència que els ha fet avançar. Prèviament, els mestres extreuen el que ha passat en les rodes de preguntes per tal de promoure un procés metacognitiu amb l'alumnat. L'objectiu és que l'alumne pugui pensar sobre quan s'ha adonat que ha après, amb quina situació o amb quin moment i com pot fer perquè els altres també visquin aquesta experiència i, per tant, es construeixi col·lectivament una xarxa de coneixement amplia, variada i profunda.

Des del Cicle d'Infantil fins el 2n Cicle, l'infant va traçant el seu propi itinerari personal i va prenent consciència de les seves forteses i de les seves febleses. Va construint una imatge positiva d'ell mateix gràcies a la diversificació de propostes, que fa que es trobi a gust en l'aprendre, ja que és el propi infant qui decideix quina opció tria des del seu interès. A la vegada aquesta imatge es veu enfortida per la

imatge que ell crea amb el grup, perquè es crea des de l'èxit i no des del fracàs. L'oportunitat que ofereix la personalització de l'aprenentatge de fer agrupaments diversos segons l'interès, respectant els ritmes i els processos de cada alumne, fa que les vivències siguin viscudes des d'una mirada positiva per tota la comunitat, de manera que tots en surten enfortits. D'altra banda, aconseguen trobar les eines i les maneres de fer que més s'ajusten a cadascú i a cercar-ne de noves per encarar nous reptes individuals i col·lectius.

Exemple d'actuació: Com l'alumnat amb trastorns mentals de conducta greus aconseguen trobar el seu lloc a l'escola i poden desenvolupar el seu talent.

La USEE amb suport Clínic atén alumnes amb necessitats educatives derivades de la seva situació de salut mental, per causa d'un trastorn de la personalitat i/o una disfuncionalitat conductual associada, que els ha deixat pràcticament al marge del sistema educatiu. Són casos en

els quals la patologia psiquiàtrica es fa més present, sent la pertorbació del comportament el símptoma més rellevant que, al seu torn, dificulta l'adaptació de l'infant en els diferents contextos de relació com la família, l'escola i/o l'entorn social.

Voldríem explicar la millora dels resultats dels nens amb trastorns mentals de conducta greus de la USEE-C (Unitat de Suport a l'Educació Especial Clínica) del centre com a exemple del valor que aporta la manera d'ensenyar i d'aprendre de la nostra escola a tots els alumnes i en concret a nens amb uns trastorns greus, trastorns que sovint han estat barreres d'accés als aprenentatges, i de com els permet pertànyer "plenament" a una comunitat educativa i a la vegada al sistema educatiu ordinari.

Actualment podem dir que les intencions i objectius que ens proposàvem a l'incorporar la Unitat s'aconsegueixen. Els alumnes formen part plenament de les comunitats d'aprenentatge que són les aules, són un més del col·lectiu i valorats pel que són i pel que

aporten. Podem afirmar que “aconsegueixen ser alumnes” i segueixen el seu procés d’aprenentatge en l’aula ordinària. Ha disminuït la barrera que suposaven els seus trastorns per seguir els aprenentatges. Identifiquem alguns aspectes que afavoreixen l’evolució positiva d’aquest alumnat:

Senten que l’activitat escolar basada en les situacions reals, de resoldre, de comprendre, d’indagar el món on vivim dóna sentit al seu procés d’aprenentatge.

- El valor de pertànyer a una comunitat, on a cadascú se’l valora pel que és i no pel que s’espera que sigui, amb el compromís i el repte de desenvolupar el talent de cadascú.
- L’aprendre de l’altre i amb els altres.
- El valor de saber i de fer en comunitat.

A tot això volem afegir l’aprenentatge que la comunitat educativa, el professorat, l’alumnat, les famílies, estem fent per entendre el què

demana cada persona, per tenir en compte les múltiples i variades realitats, per identificar els comportaments pertorbadors com una manera de manifestar els sentiments, les angoixes del procés de creixement personal d’aquests alumnes. Aprenentatges que ens enriqueixen i ens fan avançar amb l’objectiu d’aconseguir una escola com a entorn de convivència i on tenen cabuda els aprenentatges de coneixements com a element important en la construcció d’identitats.

Indicadors i mecanismes pel retiment de comptes

OBJECTIU: MILLORAR LA COHESIÓ SOCIAL

Indicador: Grau de satisfacció de l'alumnat

- Enquesta de valoracions per part dels alumnes de les diferents estratègies d'aprenentatge

Indicador: Grau de satisfacció de les famílies.

- Nombre de famílies assistents a les reunions/total famílies d'educació Infantil
- Nombre de famílies assistents a les reunions/total famílies de primer cicle
- Nombre de famílies assistents a les reunions/total famílies de segon cicle
- Nombre de famílies assistents a les xarrades d'experts/total famílies de l'escola
- Nombre de preinscripcions a l'escola/ places disponibles (tenint en compte les variacions de població)
- Grau de satisfacció en les reunions de nivell
- Grau de satisfacció en les reunions d'aula
- Grau de satisfacció en les reunions de preinscripció
- Grau de satisfacció en les visites de portes obertes
- Nombre d'incidències en famílies de l'escola/ total famílies de l'escola

Indicador: Grau de satisfacció del professorat

- Grau de satisfacció del professorat en la formació interna/ total mestres del claustre
- Grau de satisfacció del professorat en la formació externa/ total mestres del claustre
- Grau de satisfacció del professorat en els cicles pedagògics/ total mestres del claustre
- Quantitat de mestres que han assistit a formacions externes/total de mestres
- Grau de satisfacció en l'acollida dels mestres nous/nombre de mestres nous
- Grau de satisfacció en l'acompanyament als mestres nous/nombre de mestres nous

OBJECTIU: MILLORAR EN ELS RESULTATS EDUCATIUS

Indicador: Taxa d'alumnes que assoleixen les competències bàsiques. Per àrea instrumental (català, castellà, anglès i matemàtiques) i per curs escolar (1r, 2n, 3r, 4t, 5è i 6è)

- % d'alumnes que no assoleixen l'àrea de català en finalitzar 1r curs de primària/alumnat avaluat de 1r curs de primària x 100
- % d'alumnes que assoleixen satisfactòriament l'àrea de català en finalitzar 1r curs de primària/alumnat avaluat de 1r curs de primària x 100
- % d'alumnes que assoleixen notablement l'àrea de català en finalitzar 1r curs de primària/alumnat avaluat de 1r curs de primària x 100
- % d'alumnes que assoleixen excel·lentment l'àrea de català en finalitzar 1r curs de primària/alumnat avaluat de 1r curs de primària x 100

Indicador: Taxa d'alumnes que aproven les proves diagnòstiques de 3r. Per àrea instrumental (català, castellà, anglès i matemàtiques)

- % d'alumnes que aproven les proves diagnòstiques/alumnes presentats (de cada àrea per separat)

Indicador: Taxa d'alumnes que aproven les competències bàsiques de 6è. Per àrea instrumental (català, castellà, anglès i matemàtiques)

- % d'alumnes que aproven les Competències bàsiques/alumnes presentats (de cada àrea per separat)

Indicador: Satisfacció del professorat sobre l'acompanyament i la formació

- Grau d'aprofitament per part del professorat de la formació interna/ total mestres del claustre
- Grau d'aprofitament per part del professorat de la formació externa/ total mestres del claustre
- Grau d'aprofitament per part del professorat dels cicles pedagògics/ total mestres del claustre

Indicador: Taxa d'absentisme de l'alumnat

- Alumnes amb més del 15% d'absències/alumnes del centre

Indicador: Taxa d'incidències de l'alumnat

- Alumnes amb més del 1 incidència/alumnes del centre

Indicador: Increment de dotació i recursos tecnològics

- Nombre d'ordinadors del centre/ total alumnes del centre
- Nombre de sessions dedicades al coneixement i ús de les tecnologies/total sessions formacions.

Tancament

Entenc l'educació com un procés que succeeix al llarg de la vida i en qualsevol moment, tant dins de l'àmbit escolar com fora.

I és d'aquesta manera, concebant a la persona des de la seva complexitat, com un ésser social, amb sentiments i interessos que les persones aprenen i creixen.

El nostre deure social, moral i professional és vetllar i garantir que els infants siguin persones capaces d'enfrontar-se al món canviant que ens depara el futur, així com a la nova vida en general, de manera constructiva i positiva.

“Formar aprenents competents implica ajudar l'aprenent a reflexionar sobre allò que aprèn – dins de les institucions d'educació formal i fora– i sobre el sentit que per a ell o per a ella tenen aquests aprenentatges; ajudar-lo a construir-se una representació de si mateix com algú amb capacitat per aprendre; ajudar-lo a identificar les situacions en què pot desenvolupar amb major eficàcia aquesta capacitat i, quan no les trobi al voltant seu, a buscar-les o fins i tot crear-les.”
Cèsar Coll

Bibliografia

- PEC Riera de Ribes
- Coll, C. (2014): El sentit de l'aprenentatge avui: un repte per la innovació educativa. *Aula de Innovación* Vol. 405.
- Coll, C. (2007): Las competencias en la educación escolar: *Innovación Educativa*, 161.
- Travesset, M. i Parellada, C. (2014): *Evolució del sistema educatiu*. Barcelona: Octaedro.
- Sanmartí, N. (2010): Aprender a evaluarse: motor de todo aprendizaje. *Aula de Innovación Educativa*. Vol. 192
- Martínez, M., Badia J. i Jolonch A.(2013): *Lideratge per a l'aprenentatge. Estudis de cas a Catalunya*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill